C/2024/2110

11.3.2024

Nimen rekisteröintihakemuksen julkaiseminen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla

(C/2024/2110)

Tämä julkaiseminen antaa oikeuden vastustaa hakemusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 ([1]) 51 artiklassa tarkoitetulla tavalla kolmen kuukauden kuluessa tästä julkaisemisesta.

YHTENÄINEN ASIAKIRJA

”ISTARSKI MED / ISTRSKI MED”

EU-nro: PDO-HR+SI-2833 – 14.3.2022

SAN (X) SMM ( )

1. **[SAN:n tai SMM:n] nimi tai nimet**

”Istarski med / Istrski med”

2. **Jäsenvaltiot tai kolmannet maat**

Kroatian tasavalta ja Slovenian tasavalta

3. **Maataloustuotteen tai elintarvikkeen kuvaus**

3.1. *Tuotelaji*

Luokka 1.4 Muut eläinperäiset tuotteet (munat, hunaja, erilaiset maitotuotteet paitsi voi jne.)

3.2. *Kuvaus 1 kohdassa nimetystä tuotteesta*

”Istarski med / Istrski med” on hunajaa, jota hunajamehiläinen (*Apis mellifera*) tuottaa hunajakasvien medestä, kasvien elävien osien eritteistä tai kasvien elävillä osilla olevista tiettyjen kasveja imevien hyönteislajien eritteistä, joita mehiläiset keräävät, muuttavat yhdistämällä omien tiettyjen itsestään peräisin olevien aineiden kanssa, luovuttavat hunajakennoon, haihduttavat liiallisen veden ja varastoivat ja jättävät kehittymään ja kypsymään hunajakakkuihin.

Fysikaalis-kemialliset ominaisuudet:

— Vesipitoisuus ≤ 18,6 %

— Diastaasiaktiivisuus ≥ 10, lukuun ottamatta valeakaasiahunajaa, jossa diastaasiaktiivisuus on ≥ 3 Schaden asteikolla

— HMF ≤ 15,0 mg/kg.

Siitepölykoostumukseen liittyvät ominaisuudet:

Istarski med / Istrski med -hunajan siitepölykoostumuksen on kuvastettava 4 kohdassa määritellyn alueen kasvillisuutta. Hunajan tyypistä riippuen seuraavien heimojen mesikasvilajeista peräisin oleva siitepöly muodostaa suuren osuuden siitepölykoostumuksesta: *Fabaceae, Sapindaceae, Rhamnaceae, Cornaceae, Brassicaceae, Loranthaceae, Malvaceae, Liliaceae, Lamiaceae, Fagaceae, Rosaceae, Apiaceae, Salicaceae, Adoxaceae, Ericaceae, Asteraceae, Oleaceae, Araliaceae, Ranunculaceae, Asphodelaceae* ja *Anacardiaceae*. Hunajassa voi esiintyä myös pieniä määriä siitepölyä muun muassa seuraaviin heimoihin kuuluvista mesikasvilajeista: *Aquifoliaceae, Boraginaceae, Amaryllidaceae, Asparagaceae, Scrophulariaceae, Urticaceae, Campanulaceae, Fumariaceae*.

([1]) EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj

Istarski med / Istrski med -hunajassa voi esiintyä myös siitepölyä, joka on peräisin seuraaviin heimoihin kuuluvista muista kuin mesikasvilajeista: *Quercus* spp., *Fraxinus* spp., *Helianthemum* spp., *Papaver* spp., *Plantago* spp., *Betula* spp., *Alnus* spp., *Carex* spp., *Pinus* spp., *Cistus* spp., Poaceae ja Pinaceae, *Fragaria vesca, Cupressus sempervirens, Olea europaea, Filipendula ulmaria, Vitis vinifera* ja *Corylus avellana* sekä muita heimoja pienemmissä määrin.

Fysikaalis-kemialliset ominaisuudet:

Hunajan tyyppi	Sähkönjohtavuus
Valeakaasiahunaja	≤ 0,25 mS/cm
Salviahunaja	0,20–0,55 mS/cm
Kastanjahunaja	≥ 0,8 mS/cm
Kukkaishunaja	≤ 0,8 mS/cm
Lehtipuista peräisin oleva mesikastehunaja	≥ 0,8 mS/cm
Talvikyntelihunaja	≤ 0,8 mS/cm
Lehmushunaja	0,5–1,1 mS/cm

Siitepölykoostumukseen liittyvät ominaisuudet:

	Kuvaus
Valeakaasiahunaja	Hunajan on sisällettävä valeakaasian (*Robinia pseudoacacia* L.) siitepölyä, jonka lisäksi siinä voi olla seuraavien kasvien siitepölyä: Rosaceae, Fabaceae, *Cornus sanguinea*, *Prunus* spp., Poaceae, *Salix* spp., *Fragaria vesca*, *Quercus* spp., *Fraxinus* spp., *Lotus* spp., *Ligustrum vulgare* ja *Helianthemum* spp. Hunajassa voi satunnaisesti esiintyä myös seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: *Cornus mas*, *Aesculus hippocastanum*, Apiaceae, *Loranthus europaeus*, *Acer* spp., *Pinus* spp., *Plantago* spp. *Filipendula ulmaria*, *Castanea sativa*, Lamiaceae, Brassicaceae, *Asparagus* spp., *Tilia* spp., *Taraxacum officinale*, *Phacelia tanacetifolia*, *Paliurus spina christi*, *Olea europea* ja Asteraceae (*Solidago*-suku).
Salviahunaja	Hunajan on sisällettävä vähintään 15 prosenttia salvian (*Salvia officinalis* L.) siitepölyä. Lisäksi siinä voi olla seuraavien kasvien siitepölyä: Rosaceae, *Robinia pseudoacacia*, *Quercus* spp., *Prunus* spp., *Paliurus spina christi*, *Olea europea* ja *Ligustrum vulgare*. Hunajassa voi satunnaisesti esiintyä myös seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: Poaceae, *Pistacia* spp., Lamiaceae, *Filipendula ulmaria* ja *Cornus sanguinea*.
Kastanjahunaja	Hunajan on sisällettävä vähintään 85 prosenttia jalokastanjan (*Castanea sativa* Mill.) siitepölyä. Hunajassa voi satunnaisesti esiintyä myös seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: *Paliurus spina christi*, Fabaceae, Rosaceae, *Pistacia* spp., *Prunus* spp. ja *Salix* spp.
Kukkaishunaja	Hunaja voi sisältää vaihtelevia määriä seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: Fabaceae, Rosaceae, *Quercus* spp., *Prunus* spp., Poaceae, *Paliurus spina christi*, *Acer* spp., sieni-itiöt, *Salix* spp., Apiaceae, *Robinia pseudoacacia*, *Fraxinus* spp., *Fragaria vesca*, *Cornus sanguinea*, *Lotus* spp., *Lamiaceae*, *Castanea sativa* ja *Aesculus hippocastanum*.

Lehtipuista peräisin oleva mesikastehunaja	Mesikasteen osatekijöiden (sieni-itiöt, sienirihman palaset, viherlevät) määrän ja mesikasvilajien siitepölyhiukkasten välisen suhteen on oltava vähintään 1,5. Siitepöly on peräisin vaihtelevina osuuksina seuraavista kasveista: Fabaceae, *Castanea sativa*, Rosaceae, *Salix* spp., *Paliurus spina christi*, *Robinia pseudoacacia*, *Cornus sanguinea*, *Prunus* spp., *Lotus* spp., Poaceae, *Quercus* spp., *Olea europea*, *Fraxinus* spp., *Filipendula ulmaria*, *Fragaria vesca*, Asteraceae (*Solidago*-suku), Apiaceae, *Tilia* spp., *Taraxacum officinale*, *Pinus* spp., *Loranthus europaeus*, Liliaceae, *Ligustrum vulgare*, Lamiaceae, *Helianthemum* spp., *Cornus mas*, Brassicaceae, Asteraceae (*Taraxacum*-suku) ja *Acer* spp.
Talvikyntelihunaja	Hunajan on sisällettävä vähintään 20 prosenttia talvikyntelin (*Satureja montana* L.) siitepölyä. Lisäksi siinä voi olla seuraavien kasvien siitepölyä: *Hedera helix*, *Satureja montana*, Fabaceae, *Tilia* spp. ja Rosaceae. Hunajassa voi satunnaisesti esiintyä myös seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: *Castanea sativa*, *Echium vulgare*, *Filipendula ulmaria*, Liliaceae, Poaceae, Asteraceae (*Solidago*-suku), Asteraceae (*Taraxacum*-suku), *Centaurea jacea* ja *Fragaria vesca*.
Lehmushunaja	Hunajan on sisällettävä vähintään 25 prosenttia lehmuksen (*Tilia* sp.) siitepölyä. Lisäksi siinä voi olla seuraavien kasvien siitepölyä: Rosaceae, *Quercus* spp., Poaceae, *Paliurus spina christi*, Fabaceae, *Castanea sativa*, *Fraxinus* spp. ja Asteraceae (*Solidago*-suku). Hunajassa voi satunnaisesti esiintyä myös seuraavista kasveista peräisin olevaa siitepölyä: *Vitis vinifera*, *Trifolium* spp., *Sambucus nigra*, *Ranunculus* spp., *Phacelia tanacetifolia*, Liliaceae, *Helichrysum italicum*, *Helianthus annuus*, *Centaurea* spp., *Centaurea jacea*, *Carex* spp., Asteraceae ja Apiaceae.

Aistinvaraiset ominaisuudet:

	Väri	Tuoksu	Maku
Valeakaasiahunaja	vaihtelee kirkkaan keltaisesta lähes värittömän keltaiseen	mieto, hunajakennon, tuoreen vahan ja valeakaasian kukan aromeja	vaihtelee makeasta erittäin makeaan, lyhytkestoinen
Salviahunaja	punaruskea, oranssinpunainen, kellertävänpunainen, meripihkanvärinen, vihreään häivähtävä	metsän tuoksu, miellyttävä	hieman kihelmöivä, viipyvä, makea, hieman karvas
Kastanjahunaja	punaruskea	vaihtelee kohtuullisen voimakkaasta voimakkaaseen, kastanjan kukan aromi	voimakas, vaihtelee karvaasta erittäin karvaaseen, pitkäkestoinen, vaihtelee kohtuullisen makeasta makeaan
Kukkaishunaja	vaihtelee keltaisesta tummaan meripihkaan	miellyttävä, kukkainen, hillottujen hedelmien, niittykukkien, vahan ja sokerin aromeja voi olla pistävä	vaihtelee makeasta hyvin makeaan ja hieman happamasta happamaan, viipyvä
Lehtipuista peräisin oleva mesikastehunaja	vaihtelee kirkkaan ruskeasta tummaan punaruskeaan	metsäinen ja karamellimainen aromi, voimakas	hieman kihelmöivä, metsäinen tai karamellimainen maku, kohtuullisen makea
Talvikyntelihunaja	meripihkan punertava	kuivattujen hedelmien tuoksu	makea, viipyvä ja hieman hapan
Lehmushunaja	vaihtelee keltaisesta meripihkaan	voimakas ja raikas, lehmuksenkukan, mentolin, sitruunankuoren ja metsän aromeja	kohtuullisen makea, hieman hapan, vaihtelee hieman karvaasta kohtuullisen karvaaseen, raikas, viipyvä

3.3. *Rehu (vain eläinperäiset tuotteet) ja raaka-aineet (vain jalostetut tuotteet)*

–

3.4. *Erityiset tuotantovaiheet, joiden on tapahduttava yksilöidyllä maantieteellisellä alueella*

Kaikkien tuotantovaiheiden mehiläisten medenkeruusta hunajan keräämiseen on tapahduttava maantieteellisellä alueella.

3.5. *Tuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, viipalointia, raastamista ja pakkaamista koskevat erityiset säännöt*

Istarski med / Istrski med -hunajan pakkaaminen tapahtuu yksinomaan 4 kohdassa mainitulla maantieteellisellä alueella ennen kaikkea tuotteen jäljitettävyyden ja siten sen alkuperäisyyden ja erityispiirteiden varmistamiseksi. Tuotantoalueella pakkaaminen auttaa minimoimaan mahdollisuuden tuotteen väärentämisestä sekoittamalla siihen samankaltaisia tuotteita, mikä on todennäköisempää, jos pakkaaminen tapahtuu määritellyn maantieteellisen alueen ulkopuolella.

3.6. *Tuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, merkitsemistä koskevat erityiset säännöt*

Kun tuote saatetaan markkinoille esipakattuna, nimi ”Istarski med” tai ”Istrski med” on merkittävä esipakkaukseen muita nimiä suuremmilla kirjaimilla. Merkinnöissä on oltava myös leima, jossa on progressiivinen tunnistenumero ja yhteinen tunnus (logo).

Oikeus leiman käyttöön myönnetään yhtäläisin edellytyksin kaikille suojatun alkuperänimityksen ”Istarski med / Istrski med” käyttäjille, jotka pitävät kaupan eritelmän mukaista tuotetta.

Yhteisessä tunnuksessa on hunajapisara, joka on väritetty vuorotellen harmailla ja mustilla vaakasuorilla raidoilla. Pisaran taustalla on keltainen kuusikulmio, joka kuvaa tyyliteltyä hunajakennoa. Kuusikulmion alapuolella lukee isoilla kirjaimilla tuotteen nimi, ”ISTARSKI MED” kroatialaisessa versiossa (kuva 1) ja ”ISTRSKI MED” slovenialaisessa versiossa (kuva 2).

Kuva 1

Kuva 2

4. **Maantieteellisen alueen tarkka rajaus**

Istarski med / Istrski med -hunajan tuotantoalue Kroatiassa on Istrian niemimaa ja sen saaret Istrian piirikunnassa. Tuotantoalueeseen kuuluvat Opatijan, Lovranin, Mošćenička Dragan ja Matuljin kunnat, Cresin ja Lošinjin saaret ja niiden pienemmät saaret Unije, Ilovik, Susak ja Vele Srakane sekä useat asumattomat luodot. Sloveniassa tuotantoalue käsittää Slovenian Istrian alueen, joka koostuu Koperin, Izolan, Piranin ja Ankaranin kunnista.

Sloveniassa tuotantoalueen rajat myötäilevät Ankaranin ja Koperin kuntien pohjoisrajaa, joka ulottuu Slovenian ja Italian rajalla olevalta Lazaretin/Lazzareton rajanylityspaikalta Koperin ja Sežanan kuntien väliselle rajalle Dolina Glinščicen/Val Rosandran luonnonpuiston viereen. Maantieteellinen alue jatkuu Koperin ja Sežanan kuntien välistä rajaa myöten Ocizlan kylän eteläpuolella ja Črnotičen kylän pohjoispuolella, ennen kuin se ulottuu Slavnikin luonnonpuistoon ja kulkee sen koillisreunaa pitkin Kroatian rajaan asti.

5. **Yhteys maantieteelliseen alueeseen**

5.1 *Maantieteellisen alueen erityisyys*

Istrialle on ominaista runsas ja monipuolinen kasvisto alueen useiden suotuisten olosuhteiden ansiosta. Ensimmäinen näistä on Istrian maantieteellinen sijainti, ja muita ovat sen ilmasto, pinnanmuodot, petrografinen perusta ja maaperä.

Maantieteellisellä alueella vallitsevat ilmasto-olosuhteet ovat myös erityisiä. Ilmasto on hyvin moninaista lähinnä siksi, että niemimaana Istriaa ympäröi meri kolmelta puolelta, mutta myös siksi, että alue sijaitsee Adrianmeren pohjoisreunalla Välimeren ja Euraasian mannerosan risteyskohdassa. Leveysasteen ja pinnanmuotojen ominaisuuksien perusteella Istria jaetaan kolmeen ilmastovyöhykkeeseen. Keski- ja etelärannikolle on ominaista Välimeren ilmasto, kun taas pohjoisosassa ja sisämaassa on kohtalaisen lämmin, kostea ilmasto kuumine kesineen. Pohjoisessa mannerosassa vallitsee submediterraaninen ilmasto.

Istarski med / Istrski med -hunajan eri tyypit vaihtelevat kasviyhdyskuntien mukaan, jotka puolestaan vaihtelevat ilmaston, maaperän ja pinnanmuotojen yhteisvaikutuksen mukaan. Maantieteellisesti Istria sijaitsee Välimeren sekä Dinaaristen Alppien ja Alppien vuoristojen välisellä jakolinjalla, joten kasvillisuudelle on ominaista näiden vyöhykkeiden kasvisto. Istrian niemimaalla on näin ollen useita kasvillisuusalueita, ja tämä monipuolinen kasvillisuus on tärkeä perusta Istarski med / Istrski med -hunajan eri tyyppien tuotannolle. Rannikolla on kapea ikivihreiden metsien vyöhyke, jossa kasvaa rautatammia ja pensaikkoa. Kasvisto on Välimeren alueelle tyypillistä. Nukkatammia ja idänvalkopyökkejä kasvavat lehtimetsät ovat Istrian yleisin metsäkasvillisuuden muoto. Sitä esiintyy suurimmassa osassa Istrian mannermaata aina ikivihreän kasvillisuuden vyöhykkeestä Istrian keskiosaan. Tämäntyyppistä kasvillisuutta hallitsee nukkatammi tai metsätammi, jotka yhdessä rautatammen kanssa ovat mesikasteen merkittäviä lähteitä. Kastanjapuita kasvaa Učkan rinteillä Lovranin yläpuolella ja Länsi-Istriassa (Bujština) pääasiassa idänvalkopyökki- ja nukkatammimetsissä entisen punamaan päälle muodostuneen syvän happaman maaperän vuoksi. Nämä jalokastanjakannat tarjoavat riittävän määrän mettä, minkä ansiosta määritelty alue kuuluu sellaisten hyvin säilyneiden Kroatian alueiden joukkoon, joissa on mahdollista tuottaa poikkeuksellisen yksikukkaista kastanjahunajaa. Laidunkasveina käytettäviä ryytisalviaa ja höyhenheinää esiintyy laajoina yhdyskuntina pääasiassa Istrian kaakkoisosissa. Ne tarjoavat merkittävän määrän mettä ja varmistavat Välimeren ilmastolle ominaisimman ja arvostetuimman hunajatyypin eli salviahunajan tuotannon. Samalla tämä alue on pohjoisin kasvuympäristö, jossa ryytisalviaa esiintyy laajasti alkuperäismuodossaan. Nukkatammen ja siniheinän määrittämä alue on kasvillisuudeltaan Istrian monimuotoisin osa. Suurin osa valeakaasiakannoista sijaitsee alueen keski- ja pohjoisosassa, mutta niitä esiintyy jonkin verran myös kauempana Välimeren ilmastovyöhykkeellä, jossa ne yhdessä Välimeren kasviston kanssa tarjoavat meden lähteitä. Tämä yhdessä pääasiallisten kasvilajien kanssa vaikuttaa valeakaasiahunajan erityisyyteen.

Wallnöfer (2008) toteaa Cres-Lošinjin saariston kasvistosta koskevassa kuvauksessaan, että kirjatuista 1 130 taksonista 253 raportoitiin pelkästään Cresin ja 273 pelkästään Lošinjin osalta. Submediterraanisella alueella Cresin saaren pohjoisosassa merkittävimpiä kivikkokasvillisuuden yhdyskuntia ovat ryytisalvialaitumet sekä nata- ja tupsutoppoyhdyskunnat. Osoršćicen alueella on noin 700 kasvilajia, joiden osuus Lošinjin kokonaiskasvistosta on kaksi kolmasosaa.

Miloš Furlan (2007) kuvailee Slovenian Istrian mehiläislaitumien ominaisuuksia ja toteaa, että alueella on lähes kaikki tyypilliset kausilaitumet: alkukevään laitumista tärkeimpiin valeakaasian ja jalokastanjan laitumiin sekä syyskasvillisuuden muodostamiin syyslaitumiin. Näitä seuraa mesikasteen esiintyminen puissa ja mahdollisuus kerätä makeita aineita erilaisista kypsistä hedelmistä, kuten viikunoista, viinirypäleistä ja vastaavista.

5.2 *Tuotteen erityisyys*

Istarski med / Istrski med -hunajan erityisyys johtuu luonnonvaroista, joihin sen tuotanto perustuu. Harvinaislaatuisena elintarvikkeena hunaja antaa erityisyydellään (siitepölyhiukkasten esiintyminen) hyvän kuvan alueesta, jolla sitä tuotetaan. Kahden luonnonmaantieteellisen vyöhykkeen – Välimeren alueen ja mannervyöhykkeen – rajalla sijaitseva Istria on kasvistoltaan poikkeuksellinen alue.

Valeakaasiahunajassa esiintyy suuria määriä seuraavista kasvilajeista peräisin olevaa siitepölyä: *Fraxinus*, Rhamnaceae-heimon kasvit, *Salix*, *Loranthus europaeus*, *Cotinus coggyria*, *Prunus* f., *Vicia*, *Trifolium pratense* gr., *Coronilla*/*Hippocrepis*, *Chamaerops* ja *Filipendula*. Monet tutkimukset osoittavat, että valeakaasian siitepölyn osuus on 7–60 prosenttia, joten alkuperää määritettäessä kiinnitetään huomiota erityisten fysikaalisten tai kemikaalisten ominaisuuksien tunnistamiseen.

Valeakaasiahunajanäytteiden alkuperälle saatiin lisävahvistus hyvin alhaisista sähkönjohtavuusarvoista (0,11–0,18 mS/cm), sillä nämä arvot ovat tyypillisiä valeakaasiahunajalle.

Lisäksi havaittiin, että hunaja ei kiteydy lainkaan. Kyseessä on ominaisuus, joka liittyy yleensä rapsin meden esiintymiseen. Koska on vahvistettu, että rapsin siitepölyhiukkasia ei ole, voidaan päätellä, että tämä on Istrian niemimaan valeakaasiahunajan erityispiirre.

Kastanjahunajassa tiedetään olevan suuri määrä siitepölyä, ja Istriasta peräisin olevissa näytteissä sen osuus on aina yli 90 prosenttia. Lisäksi Istriasta peräisin olevan kastanjahunajan siitepölykoostumus eroaa naapurimaissa tuotetusta hunajasta. Esimerkiksi Italian Alppien alueen hunajassa siitepöly on pääsääntöisesti peräisin vuoristokasvillisuuden lajeista, esimerkiksi *Ericaceae*- ja *Tilia*-heimon kasveista.

Kukkaishunajanäytteissä siitepöly oli merkittävissä määrin peräisin *Castanea*- ja *Prunus* f. -sukujen kasveista sekä pienemmissä määrin seuraavista kasveista: *Rubus* f., *Clematis*, *Castanea*, *Brassica* f., Umbelliferae/Apiaceae, Rhamnaceae-heimon kasvit, *Trifolium repens* gr., *Vicia*, *Melilotus* ja *Coronilla*/*Hippocrepis*. Siitepölykoostumuksen erityisyyttä tukee lisäksi seuraavien alueella tyypillisesti esiintyvien kasvilajien siitepölyn esiintyminen: *Ailanthus*, *Loranthus*, *Asparagus acutifolius*, *Aesculus* ja *Cotinus coggyria*.

Kukkaishunajatyyppien lisäksi Istrian mehiläishoitajat tuottavat myös lehtipuista peräisin olevaa mesikastehunajaa, jolla on tietyt erityispiirteet. Hunajanäytteiden analyysit ovat osoittaneet, että mesikasteen osatekijöiden suhde mesikasvilajeista peräisin oleviin siitepölyhiukkasiin oli 2,03–29,3, ja mediaaniarvo 8,2. Tämä ylittää selvästi mesikastehunajaksi luokitteluun vaaditut arvot (> 3). Samoin siitepölykoostumuksen analyysit ovat vahvistaneet tuotteelle ominaisen siitepölykoostumuksen, joissa esiintyy myös muiden kuin mesikasvilajien, kuten *Fraxinus*, *Quercus*, *Plantago* ja Gramineae/Pocaeae, siitepölyä. Lisäksi mesikasvilajien ominaiset siitepölykoostumuksessa on Rhamnaceae-heimon ja *Prunus* f. -kasveja, joita oli 100 prosentissa näytteistä ja joiden jälkeen esiintyi eniten kasveista *Castanea*, *Rubus* f., *Compositae* T, *Brassica* f., *Asparagus acutifolius* ja *Clematis* peräisin olevaa siitepölyä. Sen sijaan *Cotinus coggyria*- ja *Aesculus*-kasvien siitepölyä havaittiin hieman pienemmässä suhteessa.

Istriasta peräisin olevan salviahunajan erityisyys käy ilmi sen kasvialkuperästä ja seuraavien kasvien siitepölyn suuremmasta esiintymisestä: *Robinia pseudoacacia*, Rosaceae, *Ligustrum vulgare*, Fabaceae, Ericaceae, *Acer* spp., *Lotus* spp. ja *Salix* spp. Istrian salviahunaja eroaa pohjoiselta Adrianmereltä peräisin olevasta salviahunajasta, jossa suurin osa esiintyvästä siitepölystä on peräisin seuraavista kasveista: Rhamnaceae, *Acer* spp., *Castanea sativa*, *Myosotis*. spp., *Prunus* spp. ja *Rubus* spp. Sen sijaan Dalmatian siitepölykoostumukselle luonteenomaista on seuraavien kasvien siitepölyn esiintyminen: *Paliurus spina christi*, *Erica arborea*, *Trifolium pratense*, *Melilotus* spp., *Centaurea jacea* ja Apiaceae.

Analysoitujen talvikyntelihunajanäytteiden siitepölykoostumuksen perusteella suuri osa siitepölystä oli peräisin seuraavista kasveista: *Hedera helix*, Fabaceae, *Tilia* spp., Rosaceae, *Castanea sativa*, *Echium vulgare* ja Liliaceae. Tämä eroaa merkittävästi Espanjasta peräisin olevista hunajanäytteistä, joissa esiintyy pääasiassa seuraavien kasvien siitepölyä: *Diplotaxis* spp., *Onobrychis vicifolia*, *Centaurea* spp., *Lavandula latifolia*, *Thymus* spp. ja Apiaceae.

Lehmushunajanäytteiden analyysit ovat osoittaneet, että suuri osa siitepölystä on peräisin seuraavista kasveista: Rosaceae, *Paliurus spina christi*, Fabaceae, *Castanea sativa*, Asteraceae (*Solidago*-suku), Liliaceae, *Centaurea* spp. ja Asteraceae. Kun verrataan tunnistettuja kasvilajeja, ne poikkeavat selvästi Italiasta peräisin olevasta lehmushunajasta, joissa esiintyvästä siitepölystä suurin osa oli peräisin seuraavista kasveista: *Rubus* spp., *Trifolium repens*, *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima*, *Amorpha* spp. ja *Acer* spp. Romaniasta peräisin olevan lehmushunajan siitepölykoostumuksessa on puolestaan tyypillisesti seuraavien kasvien siitepölyä: *Brassica napus*, *Helianthus annuus*, *Melilotus* spp. ja *Solidago* spp.

Nämä tieteelliset tutkimukset ja analyysit, joissa on tunnistettu yhdistelmä mantereisten ja välimerellisten kasvilajien siitepölyä, osoittavat, että Istarski med / Istrski med -hunaja eroaa muilla alueilla tuotetusta hunajasta. Eri kasvilajien siitepölyjen osuus vaikuttaa myös Istarski med / Istrski med -hunajan fysikaalis-kemiallisiin ja aistinvaraisiin ominaisuuksiin (väri, maku, tuoksu) verrattuna samantyyppiseen hunajaan muilta maantieteellisiltä alueilta. Istarski med / Istrski med -hunajalle on ominaista myös sen raikkaus (HMF-arvo enintään 15,0 mg/kg) ja vesipitoisuus, joka on enintään 18,6 prosenttia. Näiden tuotantoalueen erityisestä kasvistosta johtuvien ominaisuuksien säilyttämiseksi Istarski med / Istrski med -hunajalle ei tehdä intensiivistä lämpökäsittelyä.

5.3 *Syy-seuraussuhde maantieteellisen alueen erityisluonteen ja tuotteen erityisyyden välillä*

Istria on ainutlaatuinen maatalousekologinen alue, jolle on ominaista pinnanmuotojen, maaperän, geomorfologian ja ilmaston hyvin suuri vaihtelevuus. Näiden tekijöiden vuorovaikutus johtaa tyypilliseen kasviston koostumukseen, joka muodostaa perustan erilaisten hunajatyyppien tuotannolle. Kasviston koostumuksen moninaisuus ja runsaus vaikuttavat suoraan Istarski med / Istrski med -hunajan erityisyyteen, joka käy ilmi sen erityisistä maku- ja tuoksuvivahteista. Tietyntyyppisessä hunajassa esiintyvä siitepölyjen osuuksien yhdistelmä antaa sille erityiset aistinvaraiset ominaisuudet (väri, tuoksu ja maku), jotka eroavat muilta maantieteellisiltä alueilta peräisin olevista samantyyppisistä hunajanäytteistä. Ajan myötä Istrian mehiläishoitajat ovat vaikuttaneet hunajan erityisominaisuuksiin perehtymällä eri mikroalueiden kasviston koostumukseen ja ilmasto-ominaisuuksiin, minkä ansiosta he voivat seurata tarkemmin tiettyjen hunajaa tuottavien kasvien elinkaaren vaiheita. Tarkkailemalla huolellisesti luontoa ja ilmastoa Istrian mehiläishoitajat voivat määrittää tarkasti, mihin ja milloin mehiläispesät kannattaa sijoittaa tai milloin hunajan kerääminen kannatta aloittaa, jotta voidaan saavuttaa meden tyypillinen luonne ja puhtauden korkea taso. Nämä käytännöt edistävät hunajan erittäin yksikukkaista luonnetta. Tuotantoalueen maaperään ja ilmastoon liittyvien olosuhteiden erityisyys, mehiläishoitajien vuosien saatossa karttunut kokemus ja viime vuosisadan alusta peräisin olevat, sukupolvelta toiselle siirtyneet tuotantoperinteet tekevät Istarski med / Istrski med -hunajasta tuotteen, jonka kuluttajat tunnistavat.

Eritelmän julkaisutiedot

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Specifikacija%20Istarski%20med%2026-4-2023.doc

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/PODROCJA/HRANA/SHEME-KAKOVOSTI/CERTIFICIRANI-PROIZVAJALCI-IZBRANA-KAKOVOST/CERTIFICIRANI-PROIZVAJALCI-ZASCITENIH-KMETIJSKIH-PRIDELKOV/Istrski_med_Istarski_med.pdf